

Najlepsi z najlepszych

w uprawie jęczmienia mieszańcowego

68

Odpowiednio prowadzone odmiany mieszańcowe jęczmienia ozimego potrafią odwdziżyć się bardzo wysokim plonem. Są rolnicy, którzy w ostatnim, trudnym sezonie uzyskali plony powyżej 10 t/ha.

Od lewej: Roman Goliński, Grzegorz Szamrowicz, Konrad Rakszawski, Marek Śmidowicz, Mirosław Szarzyński podczas wyjazdu „Klubu 10 ton” do Stacji Hodowli i Rozwoju Syngenta Seeds GmbH w Hadmersleben w Niemczech

TEKST: KATARZYNA SZULC, ZDJĘCIA: KATARZYNA SZULC, WOJCIECH KONIECZNY

Jęczmień mieszańcowy odróżnia od populacyjnego wyższy potencjał plonowania. Wynika on m.in. z odmiennej budowy morfologicznej roślin. Dotyczy to szczególnie systemu korzeniowego. Jest on bardziej rozbudowany i głębiej penetruje glebę. Konsekwencją jest możliwość pobrania większej ilości składników pokarmowych i wody. Ich dostatek przekłada się na silniejsze

krzewienie, szybsze tempo regeneracji roślin po uszkodzeniach zimowych, wytwarzanie większej liczby pięterek w kłosach, co w efekcie prowadzi do wzrostu plonu ziarna.

Wczesny i szybki rozwój hybryd po zimie pozwala roślinom wyprzedzić niejako, pojawiające się cyklicznie wiosenne susze. Czy uprawa jęczmienia mieszańcowego w naszym kraju będzie zyskiwać

na popularności? Z pewnością tak. Kto raz spróbował, ten już raczej nie rezygnuje. Są tacy, którzy w minionym, trudnym ze względu na suszę roku, uzyskali plony ziarna powyżej 10 t/ha i znaleźli się w ekskluzywnym „Klubie 10 ton” zorganizowanym przez firmę Syngenta. Sprawdźmy, w jaki sposób prowadzą oni uprawę jęczmienia ozimego odmian mieszańcowych.

JESIENNE NAWOŻENIE I OCHRONA

Marek Śmidowicz gospodaruje w Sokolnikach (powiat wrzesiński, woj. wielkopolskie), na 170 ha. Jęczmień ozimy uprawia z przeznaczeniem na paszę, bowiem w gospodarstwie prowadzona jest produkcja trzody chlewnej. W ostatnim sezonie średni plon odmiany Wootan wyniósł 12,5 t/ha i było to o tonę więcej niż w roku 2014. Odmiany Hobbit i Galation osiągnęły niewiele gorszy rezultat – 11,6 t/ha.

Gospodarstwo jest jednym z 20, w których prowadzony był przez firmę Syngenta pokazowy siew i zbiór jęczmienia hybrydowego. Każda odmiana była zbierana z powierzchni 0,54 ha, co odpowiadało szerokości roboczej hederu kombajnu x długość pola. Plony z ha przeliczono na 14,5 proc. wilgotności ziarna. Odmiana konwencjonalna jęczmienia ozimego, którą także dla porównania uprawiano w gospodarstwie, wydała 10,9 t/ha, czyli ok. 8,5 proc. mniej niż średnia plonów trzech odmian mieszańcowych. Pod zbiory w 2016 r., jęczmień ozimy zasiany został po rzepaku ozimym, 20 września. W gospodarstwie uprawa gleby prowadzona jest w systemie bezorkowym upra. Przedsięwzięcie gospodarz zastosował Polifoskę 6 (6-20-30). W fazie 4. liścia rośliny dokarmiono nalistnie siarczanem magnezu w dawce 3 kg/ha.

Jesienią jęczmień ozimy zagrożony jest nalotem mszyc, roznoszących wirus żółtej karłowatości jęczmienia. Wie o tym Roman Goliński z Borzęcic (powiat krotoszyński, woj. wielkopolskie), który już 4. rok z rzędu uprawia mieszańcowy jęczmień ozimy – odmiana Hobbit. Do walki z mszycami stosuje preparat Karate Zeon 50 CS, który posiada tymczasowe zezwolenie (na okres 120 dni) do stosowania w tej uprawie. Preparat można też stosować w pszenżycie ozimym i życie. Zalecana dawka środka to 0,075-0,1 l/ha, w terminie od fazy szpilkowania zbóż do końca ich krzewienia.

**JĘCZMIEŃ HYBRYDOWY
WYMAGA REGULACJI WZROSTU**

Do podstawowych zabiegów agrotechnicznych w uprawie mieszańcowego jęczmienia ozimego należy regulacja

jego wzrostu. Ponieważ mieszańce silnie się rozkrzewiają, budują większą masę nadziemną, przez co żdźbła konkurując między sobą o światło, mają skłonność do intensywnego wzrostu. Zwieńczające je długie kłosa są bardzo ciężkie, co czyni całość podatną na wyleganie. Dlatego łan musi zostać poddany chemicznej regulacji wzrostu. Zastosowane środki wzmacniają żdźbła. Dzięki zabiegowi międzywęzła ulegają skróceniu, same żdźbła są grubsze, a tym samym bardziej odporne na działanie wiatru i innych czynników powodujących wyleganie. Odmianom mieszańcowym jęczmienia ozimego dedykowany jest regulator wzrostu Moddus 250 EC. Decyzja o terminie wykonania zabiegu rzutuje na kolejne etapy rozwoju roślin, a w efekcie na plon. Czynnikiem determinującym moment przystąpienia do skracania jest faza rozwojowa jęczmienia hybrydowego. Jest to okres 3-4 dni po osiągnięciu przez rośliny fazy BBCH 31. W tej fazie preparat Moddus 250 EC zalecany jest w dawce 0,4-0,6 l/ha. Natomiast do regulacji długości górnych międzywęzli, którą wykonuje się w fazie BBCH 37-39, zaleca się zastosować jeden z zarejestrowanych preparatów zawierających w składzie etefon. Nie należy tej substancji czynnej stosować w temperaturze niższej niż 10°C i wyższej niż 20°C.

Prowadzenie łanu z wykorzystaniem Moddus 250 EC stosuje m.in. Grzegorz Szamrowicz z Parlina (powiat świecki, woj. kujawsko-pomorskie). W ostatnim sezonie uprawiał odmiany Galation i Wootan, uzyskując 9 t/ha ziarna. To o tonę mniej niż w 2014 r. Rolnik gospodaruje na 20 ha gruntów. Zebrane ziarno jęczmienia ozimego wykorzystuje jako paszę dla trzody chlewnej.

Do ochrony przed patogenami chorobotwórczymi wywołującymi mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, ryńchosporiozę zbóż, rdzę jęczmienia i fuzariozę kłosów, stosował w zabiegu ochronnym T1 fungicyd Tilt Turbo 575 EC w ilości 1 l/ha (zalecana dawka 0,8-1 l/ha). Preparat oparty jest na dwóch substancjach czynnych: fenpropidynie z grupy morfolin działającej na mącznika

FERTIL

C-N 40-12,5

Aktywator gleby

... i Twojego zysku

- poprawia żyzność i strukturę gleby
- przyczynia się do tworzenia próchnicy
- stymuluje rozwój systemu korzeniowego

www.naturalcrop.com

ILSA
The green evolution

NaturalCrop®
Odżywione rośliny

i propikonazolu z grupy triazoli. W kolejnym zabiegu ochronnym T2 zastosował przeznaczony do ochrony jęczmienia preparat grzybóbójczy Bontima 250 EC oparty na dwóch substancjach czynnych: izopirazamie, należącej do grupy ortofenylamidów, i cyprodynilu z grupy anilinopirimidyn w dawce 2 l/ha. Preparat zwalcza plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, ramularię, rynchosporiozę i mącznika prawdziwego.

Wiosną przeciwko chwastom korzystał z herbicydu Axial 50 EC. Może on być stosowany od momentu ruszenia wegetacji do ukazania się liścia flagowego. Preparat oparty jest na substancji czynnej pinoksadenie, należącej do grupy fenylopirazolin i zwalcza miotłę zbożową, wyczyńca polnego, owies głuchy i chwastnicę jednostronną. Zalecana dawka wiosennego (i jesienno) stosowania przeciwko miotle zbożowej to 0,6-0,9 l/ha. Natomiast wyższą, wiosenną dawkę preparatu, 0,9-1,2 l/ha, należy zastosować przy zwalczaniu wyczyńca polnego. Jesienią do walki z wyczyńcem polnym zaleca się w dawce 0,9 l/ha.

Przeciwko chwastom dwuliściennym zastosował zalecany w programie ochrony Syngenta herbicyd Lintur 70 WG, w ilości 180 g/ha (zalecana dawka 150-180 g/ha). Preparat zawiera dwie substancje czynne: dikambę z grupy pochodnych kwasu benzoowego i triasulfuron z grupy sulfonilomocznikowych. Środek jest szybko pobierany poprzez

liście i korzenie chwastów, powodując zahamowanie ich wzrostu wkrótce po zabiegu. W ciągu 10 dni pojawiają się przebarwienia liści. Całkowite ich zamieranie następuje po upływie 3-4 tygodni. Środek najskuteczniej zwalcza chwasty znajdujące się we wcześniejszych fazach rozwojowych – od fazy siewki do fazy 2-6 liści lub rozetki do 5 cm średnicy. Gatunki wrażliwe to np.: chaber bławatek, fiołek polny, gorczyca polna, gwiazdnica pospolita, jasnota purpurowa, komosa biała, mak polny, przytulia czepna, rdesty, rumianek pospolity, rumian polny, rzodkiew świrzepa, samosiewy rzepaku, sporek polny, stulicha psia, tasznik pospolity, tobołki polne. Do średnio wrażliwych należą: bodziszek drobny, jasnota różowa, przetacznik bluszczykowy.

NAWOŻENIE NA WIOSNĘ

Decydujący wpływ na plon ma nawożenie. Konrad Rakszawski, który razem z ojcem prowadzi liczące 470 ha gospodarstwo w Obszy (powiat biłgorajski, woj. lubelskie), w wiosennej dawce stosuje 180 kg N/ha. W minionym roku uprawiał odmiany Galation i Wootan, z których uzyskał średni plon ziarna w wysokości 10,2 t/ha. W 2014 r. (zdecydowanie bardziej korzystnym pod względem ilości i rozkładu opadów) średni plon uprawianej wówczas odmiany Hobbit wyniósł 12 t/ha.

Mirosław Szarzyński zarządzający gospodarstwami w Ogardach (powiat strzelecko-drezdenecki, woj. lubuskie) i Nietuszkowie

(powiat chodzieski, woj. wielkopolskie), o łącznej powierzchni 1600 ha, przeprowadza nawożenie w oparciu o precyzyjne informacje dostarczane z map glebowych pól. Każdego roku przeprowadzane są analizy glebowe na zawartość składników pokarmowych. Wiosną, zgodnie z nimi, aplikowane są odpowiednie dawki nawozów. W ostatnim sezonie stosowano 80-120 kg/ha soli potasowej oraz kizeryt (pełna dawka 100 kg/ha, z czego 75 kg jesienią). W pierwszej dawce nawożenia azotowego wprowadzono 105 kg N/ha, aplikując saletrę amonową. Wielkość drugiej (w postaci RSM-u) była regulowana w zależności od analizy gleby i wynosiła 40-80 kg N/ha. Na glebach do pH 6 aplikowano również mikroelementy. W ubiegłym, suchym roku odmiana Zoom plonowała na poziomie 11,8 t/ha, a odmiana Wootan 12,8 t/ha. Jęczmień hybrydowy uprawiany jest w gospodarstwie od trzech lat i średnia plonowania z tego okresu to 9,5 t/ha.

DWIE LUB TRZY DAWKI NAWOŻENIA

Przedstawiliśmy sposób prowadzenia uprawy jęczmienia ozimego odmian mieszańcowych przez rolników, którzy rokrocznie uzyskują wysokie plony tego gatunku. Na koniec zalecenia nawożenia opracowane przez firmę Syngenta, będącą hodowcą jęczmienia hybrydowego.

Specjaliści firmy podkreślają, że w nawożeniu przy II dawce azotu trzeba uwzględnić panujące lokalnie warunki wilgotnościowe. W momencie, gdy zagrożenie suszą zdarza się sporadycznie, najlepiej jest nawozić na przełomie fazy krzewienia i początku strzelania w źdźbło, czyli gdy źdźbła zaczynają się podnosić, ale pierwsze kolanko nie jest jeszcze wyczuwalne.

W regionach bardziej suchych aplikuje się dwie dawki pod jęczmień hybrydowy, natomiast tam, gdzie opadów jest więcej, a ich rozkład sprzyja wegetacji roślin, trzy dawki azotu. Przy czym trzecia dawka N powinna być podana po wyrzuceniu liścia flagowego przez jęczmień. Zastosowanie ostatniej dawki N warunkowane jest wcześniejszym wystąpieniem opadów. Gdy ich brakuje, zabieg jest bezcelowy. Granule nawozu nie rozpuszczają się, a składnik nie przemieszcza się w strefę korzeniową. Rozwiązaniem jest nalistne podanie roślinom azotu.

W zasiewach odmian mieszańcowych jęczmienia ozimego należy obowiązkowo stosować retardanty